

Activitats amb sentit: La Justícia Global a l'esplai

Activitats d'Educació per al Desenvolupament

Estiu 2018

Grup de Treball d'Educació per al Desenvolupament del MCECC

Activitats amb sentit: La Justícia Global a l'esplai

El sentit de les fitxes que llegiràs ara...

Com a monitores i monitors, acompanyem els infants i adolescents en el seu procés de creixement, en una constant descoberta. Una d'aquestes és la descoberta de la realitat ferida i esperançada del món, amb el desig de què la mirada d'aquests infants i adolescents es vagi fent sensible a aquestes realitats de dolor i d'injustícia. Sensible i crítica, per descobrir-ne les causes, però sobretot, acompanyant-la, que es vagi fent una mirada compromesa, per posar-hi tota l'energia per transformar aquestes realitats.

Moltes hem sentit a parlar de "l'Educació per al Desenvolupament", però... què vol dir exactament? I com es pot treballar a l'esplai? I per què "serveix"? I per què aquestes fitxes, aquest dossier?

Doncs perquè l'Educació per al Desenvolupament té a veure justament amb acompanyar les persones, a descobrir la realitat que els envolta, la realitat que queda a prop i la que queda lluny. I descobrir-la amb una mirada travessada per molts desitjos: pel desig de JUSTÍCIA, de PAU, d'AMOR, de FRATERNITAT, de COMUNIÓ... per a tots als pobles, persones i situacions. De sud a nord, d'est a oest, d'occident a orient, dins de cada societat, entre països, entre continents. L'Educació per al Desenvolupament neix d'aquest somni, d'aquesta utopia que no podem deixar de defensar: **que un món diferent és possible i que l'hem de construir JUNTES.**

Qui som?

Som un grup de monitors/es i ex-monitors/es que ens mou un mateix objectiu: apropar una mirada sensible i crítica del món que vivim als centres d'esplai del MCECC i les seves monitores i monitors per mitjà de recursos, eines i debats. L'actual grup es va reunint cada mes i mig i reuneix monitors i monitores de bona part del territori del MCECC.

Activitats amb sentit:

Les activitats s'orienten per les franges d'infants petits, mitjans, grans i joves. Totes aquestes fitxes, tot i que estan preparades per una franja d'edat, es podrien adaptar a altres edats si es treballessin prèviament.

Es recomana que abans d'aplicar aquestes fitxes els monitors i monitores les preparin. Si l'equip fa una reflexió prèvia serà més profitós pels infants.

Les activitats tracten els següents temes:

- **Petits:** Una família vol marxar del país on viu, mitjançant activitats reflexionarem sobre la marxa, el camí i l'arribada i acollida.
- **Mitjans:** Arriben uns experts de l'ONU i ens demanen ajuda! Reflexionarem sobre diferents aspectes (educació, cultura...) de diferents països amb diferents situacions.
- **Grans:** Les civilitzacions han acabat, la sort és un factor clau! Jugant en una versió inspirada del joc "Colons de Catan" reflexionarem sobre les desigualtats del món.
- **Adolescents:** Reflexionem sobre el consum responsable i que podem fer-hi!

Activitats amb sentit: La Justícia Global a l'esplai

Activitat per petits (6-8 anys)

Títol de l'Activitat
Un viatge molt llarg

Organització de l'activitat			
Qui l'Organitza	Grup de treball d'Educació per al Desenvolupament	Persona/es responsable/es	- Lucia Mendoza - Maria Llimona
Edats recomanades	6-8 anys		

Objectius de l'activitat
- Familiaritzar-se amb la realitat de les persones migrants i refugiades. - Conèixer els obstacles que viuen les persones migrants en les seves travesses. - Ser persones d'acollida. - Treballar en equip/ cooperar.

Realització temporal			
Dia	Indiferent.	Moment (matí, tarda,...)	Indiferent.
Hora d'iniciació prevista	-	Hora de finalització prevista	Durada: 1h 30 min / 2 h.

Requisits de l'espai	
Espais on està previst realitzar-la	Sala gran / interior local de l'esplai / exterior.
Necessitats logístiques a l'espai	Preparar el material a cada espai. Col·locar els cartells marcant les diferents etapes del viatge.
Ambientacions necessàries i previstes	Mapa mundi en gran, preferentment Mapa de Peters.

Organització dels participants, previsió de participació, paper dels participants
Els infants es dividiran en quatre grups (a adaptar segons la realitat de cada grup/esplai). Cada grup serà una família provinent d'un país determinat. Nosaltres proposem - aquest febrer de 2018- que siguin famílies de Síria, el Salvador, Veneçuela i Sud Sudan- però poden ser d'altres països. Al llarg de l'activitat els grups aniran fent un recorregut, que té ressonància amb els processos de migració de tantes famílies. S'estructura en quatre parts: "Introducció", "Marxar", "El viatge", "Recomençar una nova vida". Els grups aniran fent aquest recorregut en paral·lel, havent de superar diferents proves i jocs. S'acabarà amb una reflexió conjunta.

Relació amb el Centre d'Interès / Eix d'Animació / Fil conductor
Motivació de l'activitat
L'activitat forma part d'un seguit de fitxes elaborades pel grup de treball d'Educació per al Desenvolupament que pretén conscienciar sobre les diferents realitats d'injustícia al nostre món, les de lluny i les de ben a prop, així com de la necessitat de transformar-les, amb amor i

Activitats amb sentit: La Justícia Global a l'esplai

compromís.

Concretament aquesta es centra en la realitat de les persones migrades.

Desenvolupament de l'activitat	
Preparació prèvia in-situ	Posar cartells de les proves + deixar preparat el material. Si es considerarà oportú, disfresses per tots aquells personatges que van sorgint.
Inici de l'activitat (presentació)	-Introducció Es divideix els infants en quatre grups (poden ser més o menys grups segons el nº d'infants) i se'ls explica que seran una família provinent d'un país determinat. Nosaltres proposem - aquest febrer de 2018- que siguin famílies de Síria, el Salvador, Veneçuela i Sud Sudan- però poden ser d'altres països. A cada grup se li entrega una foto/dibuix d'una nena/nen del país que els ha tocat i se'ls expliquen algunes coses d'aquell país. Abans de començar junts el viatge, en un mapamundi (amb escala de Peters) s'enseny a als quatre grups on són els seus països d'origen i cap a on podria ser un bon destí a on anar.
Desenvolupament	Marxar Prova 1. Se'ls explica a les quatre famílies que han de marxar de cadascun dels seus països, i han de marxar avui. Només poden agafar UNA cosa per emportar-se-la. Quina seria? <i>Els infants la dibuixen en un tros de paper, que portaran amb ells tot el viatge.</i> Prova 2. Pel viatge cal portar aigua. <i>Joc de transportar aigua, depèn de l'època de l'any.</i> <i>El consellito: que sigui un joc on s'intenti preservar l'aigua i que no se'n perdi ni una gota. Fer reflexió de com n'és d'important l'aigua per viure!!!</i> Prova 3. Per poder sortir del país heu de passar el control policial. La policia us demana per passar que entregueu un objecte real, que no tornareu a tenir durant el viatge. <i>Cada infant ha d'entregar quelcom (sabata, rellotge, jaqueta...)</i> El viatge Prova 4. No sabeu ben bé com serà el país que us acollirà, però us l'imagineu. Com us agradaria que fos? Què hi hauria d'haver en aquest nou país? <i>Els infants dibuixen o escriuen en fulls blancs/paper d'embalar com imaginen/ els agradaria que fos aquest nou país.</i> Prova 5. Us trobeu amb altres famílies!!! Això us omple d'alegria, no esteu sols fent aquest llarg viatge. <i>Cada família ensenya una dansa a les altres i les fan tots junts.</i>

Activitats amb sentit: La Justícia Global a l'esplai

	Prova 6. Passeu dies caminant per diferents paisatges... alguns molt secs i àrids, d'altres verds i boscosos... En un moment, trobeu davant vostre un riu. Us heu d'ajudar per passar-lo!! <i>Joc de creuar el riu. Es donen fulls de paper de diari a cada grup i han d'aconseguir anar d'un punt a un altre (de la prova 6 a la prova 7) sense tocar el terra.</i> Prova 7. Ostres!! Una persona de cada família s'ha fet mal. L'haureu de portar entre tots fins a la prova 8! Prova 8. Arribeu a un control policial. No us volen deixar passar. Us diuen que si sabeu respondre "LA pregunta", podreu anar endavant. <i>Les monitores/monitors fan una endevinalla difícil. Poden anar deixant passar només alguns membres, amb criteris aleatoris... Al final, acaben passant totes.</i>
	Arribada i acollida
	Prova 9. Per fi!! Heu arribat al país on començareu de nou, lluny de la violència... però també lluny del que havia estat fins ara casa vostra... Sembla que tot hagi de ser fàcil ara... però no!!! Els agents de policia d'aquesta banda de la frontera us donen un qüestionari que heu de respondre per poder seguir. <i>S'entrega un qüestionari en un idioma que els infants no coneixen i, per tant, no poden respondre.</i> Prova 10. Com un àngel de la guarda, arriba un intèrpret (monitor/a) que molt somrient us ajudarà. <i>Es reparteix als infants el mateix qüestionari amb símbols, ara sí el podran respondre!</i> Prova 11. El primer que fareu serà cercar habitatge. I haureu de decidir què hi poseu!! <i>Joc de mar i muntanya amb situacions. Es pot / recomana fer reflexions amb cada decisió.</i> Prova 12. També caldrà que comenceu a anar a l'escola. Quants canvis! Escola nova, companyes i companys nous... que serà fàcil començar? <i>Joc del robot: es distribueixen les cadires per l'espai (una per infant) i es demana una voluntària/voluntari. Aquest s'aixeca i es col·loca en una cantonada de la sala: és un robot. Ha d'anar caminant (sense córrer) cap a la cadira, fent un gest de robot i intentar seure-hi. Els altres infants han d'anar-se canviant de lloc, per tal que no pugui seure. Quan ho aconsegueix, qui no ha arribat a temps passa a ser el robot. Es fa diferents cops</i> <i>Després es fa una reflexió sobre deixar lloc a les persones que arriben...a l'escola, a l'esplai, als grups d'amigues i amics, a casa...</i>

Activitats amb sentit: La Justícia Global a l'esplai

Final (conclusió)	-Recomençant una nova vida Final. Es fa un cercle amb tots els infants i es van llençant preguntes perquè comparteixin sobre el joc, com s'han sentit, què els ha cridat l'atenció... i anant després a pensar sobre l'acollida, sobre com podríem acollir a un infant refugiat que arriba nou a l'esplai. Es pot fer un mural conjunt al final.
--------------------------	---

Recursos necessaris	
Llistat de material fungible	- Material per pintar, dibuixar i escriure (llapis, retoladors...) - Papers en blanc - Paper d'embalar - Paper de diari
Llistat de material logístic	- Mapa mundi amb escala de Peters - Cartells amb el número de cada prova - Sala amb cadires (1 x persona) - Material específic joc d'aigua
Llistat de materials a preparar	- Endevinalla difícil - Qüestionari - Llistat de situacions - Info de cada país + foto
Persones necessàries per realitzar l'activitat i rols	Equip de monitors/es del grup, dinamitzant, explicant, fent les proves i acompanyant.

Activitats amb sentit: La Justícia Global a l'esplai

Activitat per mitjans (9-12 anys)

Títol de l'Activitat

COM ES VIU A...?

Organització de l'activitat

Qui l'Organitza	Grup de treball d'Educació per al Desenvolupament	Persona/es responsable/es	- Joan Morte - Núria Carrión
	4t-6è de Primària (9-12 anys)		

Objectius de l'activitat

- Conèixer realitats d'altres països a través dels seus serveis més bàsics i parts de la cultura popular.
- Establir comparatives entre diferents països pel que fa a serveis bàsics i parts de la cultura popular.
- Ser conscient de les diferències, similituds i dificultats que hi ha entre països amb diferents nivells de renda per càpita.

Realització temporal

Dia	Indiferent	Moment (matí, tarda,...)	Indiferent
Hora d'iniciació prevista	Indiferent	Hora de finalització prevista	2 hores de realització

Requisits de l'espai

Espais on està previst realitzar-la	Millor a un lloc exterior, però és fàcilment adaptable a un interior, mentre hi hagi un mínim d'espai per a córrer.
Necessitats logístiques a l'espai	Cap en especial, més enllà de tenir lloc per córrer.
Ambientacions necessàries i previstes	Si per a la motivació inicial es vol ambientar tot d'alguna manera, com si fos l'ONU o algun organisme titllat com a "seriós", millor, però no és imprescindible. També serviria per a la reflexió final.

Organització dels participants, previsió de participació, paper dels participants

Es faran 4 equips i cadascun d'ells representaran un país diferent: Uganda, Estats Units, Nepal i França. Aniran fent proves relacionades amb aspectes socials i culturals diversos (habitatge, feina, educació, sanitat, aliments, oci i drets socials/libertats) i cadascú haurà d'aconseguir la informació relativa a cadascun d'ells en funció del país que estigui encarnant.

Les proves seran les mateixes per a tothom, però la informació que aconseguiran de cadascuna serà diferent, de cada país en concret

Relació amb el Centre d'Interès / Eix d'Animació / Fil conductor

Motivació de l'Activitat

L'activitat forma part d'un seguit de fitxes elaborades pel grup de treball d'Educació per al Desenvolupament que pretén conscienciar en diferents aspectes socials, culturals, administratius, etc. de diferents països d'arreu del món. Les realitats són diverses i és essencial conèixer-les per prendre consciència del que som i cap a on volem anar.

Activitats amb sentit: La Justícia Global a l'esplai

Desenvolupament de l'activitat	
Preparació prèvia in-situ	No caldrà fer res més enllà dels materials que més endavant es detallaran.
Inici de l'activitat (presentació)	Apareixeran 3 personatges disfressats amb vestits de feina (corbata, americana, etc.), que diran ser de l'ONU. Explicaran amb paraules molt planeres que aquest organisme el que fa és vetllar per aconseguir que tots els països del món tinguin justícia social, desenvolupament econòmic i drets humans. Explicaran als infants que cada any fan informes de tots els països, però que han perdut la informació de 4 dels 193 estats que en formen part. Van preguntant als infants, per tal d'interpel·lar-los, si coneixen aspectes del Nepal, d'Uganda, de França o d'Estats Units. Com que és possible que coneguin alguna cosa de França o EEUU, se'ls pregunta el perquè i com pot ser que de la resta de països no, fet que és un primer indicatiu de reflexió. Se'ls anima a fer 4 equips i hauran de passar la tarda amb ells, recopilant informació sobre diferents temes per tal de poder posar-la en comú al final de tot.
Desenvolupament	Les 3 persones de l'ONU aniran explicant la prova corresponent a cada tema proposat. Els equips recopilaran la informació del seu país i l'han de guardar fins al final de tot. HABITATGE Per aconseguir les dades de l'habitatge de cada país hauran de jugar al següent joc: • CANVI DE CASA. Tots els jugadors, tret d'un, formen un cercle molt ample, i cadascun marca un petit cercle al voltant dels seus peus, el qual representa casa seva. El jugador a qui hagi tocat parar se situa al centre del cercle, crida dos jugadors pel seu nom i els diu: "Canvieu de casa!". Aleshores, mentre es canvien de lloc, ell ha d'intentar ocupar una de les cases lliures. Qui queda sense casa passa a ocupar el centre. Després d'una altra indicació, dos jugadors més s'han d'intercanviar el lloc. De tant en tant, el del centre crida: "Canvieu tots!". Aleshores tots els jugadors han de canviar de casa i ell ho aprofita per ocupar-ne una. Després del joc cada equip aconsegueix la seva respectiva dada segons el país que siguin. Preu d'una habitació al centre de la ciutat: - Nepal -> 13600,00Rs (Rupia Nepalí) = 105,52€ - Uganda -> 629500,00US\$ (Chelín ugandès) = 162,16€ - França -> 670,00€ - EEUU -> 1200,00\$ (dòlars) = 972,44€ FEINA - TREBALL • MOROS I CRISTIANS. Es formen dos equips amb el mateix nombre de jugadors (cinc com a mínim, i deu com a màxim) i es tracen dues línies rectes als extrems del camp de joc, que delimiten el castell de cada equip. Es marquen també dues línies als costats amb un punt central, per als presoners respectius. Cada equip se situa darrere de la seva línia, amb els jugadors l'un al costat de l'altre, formant una barrera

Activitats amb sentit: La Justícia Global a l'esplai

i amb una mà estesa. Un dels jugadors de l'equip que comença se situa davant dels jugadors contraris, a l'altra banda de la línia, i els toca suaument les mans. A continuació pica la mà d'un dels jugadors i es retira ràpidament cap al seu castell. El jugador tocat va darrere del seu enemic per atrapar-lo, i si aconsegueix tocar-lo abans que travessi la línia del seu castell, el fa presoner i el col·loca al seu camp de presoners; si no el toca, el jugador que ha iniciat la persecució resta estalvi al seu castell. Tot seguit, és el primer jugador de l'altre equip el que comença una nova persecució, després de picar la mà a un jugador contrari. Els presoners se salven si un dels jugadors que inicia el joc, tot aprofitant la carrera de tornada al seu castell, toca un o més presoners i aquests no són tocats pel jugador que persegueix el primer. El joc finalitza quan un equip aconsegueix fer presoner tot l'equip contrari.

Després del joc cada equip aconsegueix la seva respectiva dada segons el país que siguin.

La taxa d'atur dels següents països és:

- Nepal -> 3,3% (2013).
- Uganda -> 9,4% (2013)
- França -> 9,7 % (2016)
- EEUU -> 4,7% (2016)

EDUCACIÓ

- **CAMÍ CAP A L'ESCOLA.** Els jugadors marquen dues línies a terra, separades l'una de l'altra quatre o cinc metres. L'espai que queda entre les dues és el riu. Tots els jugadors junts han de travessar-lo totes les vegades que puguin i sempre agafats entre ells. Però cada vegada que ho fan perden el privilegi de poder recolzar un peu. És a dir, si el grup és de vuit jugadors, la primera vegada han de travessar el riu utilitzant setze peus; la segona, quinze, i així fins que no puguin desplaçar-se. Els jugadors poden travessar el riu com els sembli (l'un sobre l'altre, a peu coix...) mentre respectin el nombre de peus que s'han de posar a terra i ho facin tots junts i agafats per algun lloc.

Taxa neta de matriculació a primària:

- Nepal: 97,13% (2013)
- Uganda: 27,6% (2013)
- França: 99,44% (2014)
- EEUU: 94,03% (2014)

SANITAT

- **QUE NO ET FACIN MAL.** Els jugadors, agafats per la cintura, es reparteixen en files. En el moment que es fa un senyal, els que hi ha al cap de cada fila intenten tocar l'últim d'una de les altres files. Si algun ho aconsegueix, el jugador tocat passa a formar part de la seva fila. Mentre s'hi incorpora, no es pot tocar l'últim d'aquella fila. El joc finalitza quan es forma una sola fila o quan s'arriba a un temps prèviament marcat.

Activitats amb sentit: La Justícia Global a l'esplai

	Després del joc cada equip aconsegueix la seva respectiva dada segons el país que siguin. Esperança de vida: - Nepal -> 68 anys homes - 71 anys dones - Uganda -> 57 anys homes - 61 anys dones - França -> 79 anys homes - 86 anys dones - EEUU -> 76 anys homes - 81 anys dones ALIMENTACIÓ • CADENA TRÒFICA. Es faran grups que representaran éssers vius: serp, granota, papallona i planta. Se'ls pot marcar d'alguna manera, per poder ser identificats ràpidament (cara pintada, fulard a un lloc determinat del cos, etc.). El joc consistirà a atrapar l'animal que, en l'ecosistema, seria l'alimentació corresponent: la serp menja granotes; la granota, papallones i la papallona, plantes. En el moment en què s'enxampen s'haurà de jugar a "pedra, paper, tisora"; si guanya el depredador, la presa queda eliminada; si guanya la presa, se separen i continuen jugant. En el moment de fer grups hi haurà proporcionalment més preses que depredadors. Per exemple, en un grup de 20 infants, 7 seran plantes; 6, papallones; 4, granotes i 3, serps. Es poden fer diferents tandes perquè tothom passi per tots els rols. Es poden afegir algunes variants, com ara que les espècies poden tenir un "cementiri" propi i les persones que formen la mateixa espècie els poden anar a salvar tocant-los la mà. També es pot fer que quan una planta mori, es converteixi en humà i es dediqui a caçar serps. El joc acaba quan desapareix una espècie sencera. Després del joc cada equip aconsegueix la seva respectiva dada segons el país que siguin. Preu de diferents aliments: - Nepal -> 1kg de vedella, 4,19€; 1kg d'arròs, 0,68€. - Uganda -> 1kg de vedella, 2,78€; 1kg d'arròs, 0,98€. - França -> 1kg de vedella, 15,80€; 1kg d'arròs, 1,68€. - EEUU -> 1kg de vedella, 9,32€; 1kg d'arròs, 3,24€. Es poden triar altres aliments i productes. En aquesta pàgina web hi trobareu molta informació detallada: https://preciosmundi.com/. OCI Hi haurà 4 tradicions -corresponents a cadascun dels 4 països- escrites en unes cartolines i retallades en diferents peces, a tall de trencaclosques. Hauran d'aconseguir totes les peces, muntar el puzzle i esbrinar quina tradició tenen al seu país. La manera de fer-ho serà la següent: es donaran les peces a un país que no corresponguin i s'amagaran arreu del lloc on s'estigui desenvolupant l'activitat (els monitors i monitores marcaran els límits). Quan tothom ho hagi amagat, es donarà el tret de sortida perquè es busquin i muntin les peces. Les tradicions seran les següents:
--	--

Activitats amb sentit: La Justícia Global a l'esplai

Nepal: Teej Brata

<http://www.festes.org/tematics/nepal/teej/indexcas.html>

Uganda: Dansa i música amb lira arquejada

<https://ich.unesco.org/es/USL/la-danza-y-musica-con-lira-arqueada-del-pueblo-madi-01187>

França: Festa de la Federació

<http://es.france.fr/es/agenda/fiesta-nacional-francesa-14-julio>

Estats Units: Dia d'acció de gràcies

https://ca.wikipedia.org/wiki/Dia_d%27acci%C3%B3_de_gr%C3%A0cies#Als_Estats_Units

DRETS SOCIALS/LLIBERTATS

- **JOC DE LA MÍMICA.** Una persona de cada país sortirà voluntària. Cada monitor/a dirà una frase o una paraula a l'oïda d'aquella persona i la representarà davant del seu país. Qui l'endevini, anirà corrents al monitor/a perquè li digui una altra frase o paraula. Els 4 grups faran la mímica alhora i guanyarà aquell equip que aconsegueixi fer abans les 10 representacions. Els llistats seran els mateixos, però desendregats perquè no puguin copiar-se. Els conceptes seran:
 - Criticar
 - Xarxa social
 - Llibertat
 - Racisme
 - Assassinat
 - La dona a casa
 - Por
 - Homosexual
 - Policia
 - Polític

Quan acabin se'ls explicarà que són conceptes relacionats amb la llibertat i a cada país se li llegirà una frase, que correspon amb alguna de les seves realitats:

Nepal: "Les dones no tenen dret a herència".

Uganda: "Per criticar el president via xarxes socials pots anar a la presó".

França: "Els 6 primers mesos de 2013 es van expulsar 5000 gitanos romanesos i búlgars".

Estats Units: "El 2016 la policia va matar 509 persones, 123 de les quals eren negres".

En cadascun dels temes tractats és important que es remarqui que no tot és blanc o negre i que cada país té les seves coses bones i dolentes. També cal anar preguntant als infants el perquè de tot plegat, que reflexionin d'on poden venir les diferències i les semblances, així al final podran debatre-ho havent-ho pensat prèviament

Activitats amb sentit: La Justícia Global a l'esplai

Final (conclusió)	Els membres de l'ONU els convidaran a viatjar a la seu internacional de Nova York. A través d'imatges impreses o de fotografies o vídeos a través de telèfons mòbils, ordinadors o projector, se'ls mostrarà com és una assemblea, qui hi assisteix (tots els països representats) i què s'hi tracta (per exemple, el canvi climàtic). Començaran a tractar cadascun dels 7 temes proposats i se'ls faran preguntes tipus: • Com és aquesta situació respecte la que viviu a casa vostra? • Creieu que és fàcil aconseguir avançar en aquest tema? • Per què creieu que passa? És important que tot estigui fet de manera molt planera, sense entrar gaire al detall, però que entenguin que hi ha moltes diferències entre els països (fins i tot entre els “desenvolupats”). Finalment, es farà una reflexió final en la que s'intentarà respondre, amb l'ajuda del monitor/a, a les següents preguntes: • Com t'has sentit en l'activitat? • Com ha canviat la teva actitud? • Com gestionar-ho en el teu dia a dia?
--------------------------	---

Recursos necessaris	
Llistat de material fungible	▪ Guix per marcar cercles a terra (o algun material que pugui servir). ▪ Fulard o similar per marcar els equips a la cadena tròfica.
Llistat de material logístic	▪ Disfresses dels agents de l'ONU.
Llistat de materials a preparar	▪ Distintius dels 4 equips: targetes amb el nom del país, colors diferents o alguna cosa semblant. ▪ Dades de cada país que es donen al final de cada prova en un paper. ▪ Les tradicions de cada país escrites i retallades en puzle. ▪ Llistat de les paraules o frases de la mímica.
Persones necessàries per realitzar l'activitat i rols	▪ Persones per fer la motivació de membres de l'ONU i monitors/es dirigint l'activitat. Recomanable entre 3 i 5, però és flexible. ▪ Pel que fa a infants, hi hauria d'haver un mínim de 5 per equip, però si no n'hi ha tants, es poden reduir països (fins a un mínim de 2) o viceversa: si hi ha més infants, augmentar el nombre de països.

Activitats amb sentit: La Justícia Global a l'esplai

Activitat de grans (13-15 anys)

Títol de l'Activitat

HI ARRIBARÉ PRIMER!

Organització de l'activitat

Qui l'Organitza	Grup de Treball d'Educació per al Desenvolupament	Persona/es responsable/es	▪ Marta Rams ▪ Leire López
Edats recomanades	▪ De 13 a 15 anys.		

Objectius de l'activitat

▪ Treballar en equip. ▪ Planificar accions. ▪ Acceptar els canvis i situacions incertes. ▪ Gestionar la frustració.
--

Realització temporal

Dia	Una tarda d'esplai o colònies	Moment (matí, tarda,...)	Indiferent
Hora d'iniciació prevista	-	Hora de finalització prevista	Dues hores després de l'inici.

Requisits de l'espai

Espais on està previst realitzar-la	Un espai obert. També es pot jugar en un lloc tancat, però és interessant que es puguin moure els infants.
Necessitats logístiques a l'espai	Una paret gran on penjar-hi el mapa. Aquest espai hauria de ser ampli perquè puguin esperar els grups i accessible.
Ambientacions necessàries i previstes	Un mapa, si es vol, disfresses pels dinamitzadors.

Organització dels participants, previsió de participació, paper dels participants

Es pot jugar amb grups molt grans d'infants. Però és necessari que es mesuri el material i s'adapti (sobretot el disseny del mapa sobre el qual es centrarà el joc). La fitxa està pensada perquè hi juguin fins a 4 grups d'uns 5-10 integrants.

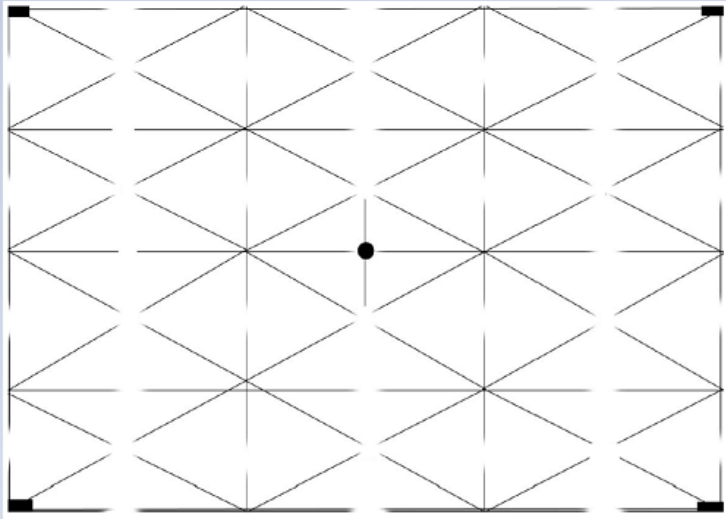
Relació amb el Centre d'Interès / Eix d'Animació / Fil conductor

Motivació de l'Activitat

L'activitat forma part d'un seguit de fitxes elaborades pel grup de treball d'Educació per al Desenvolupament que pretén conscienciar sobre les diferents realitats d'injustícia al nostre món, les de lluny i les de ben a prop, així com de la necessitat de transformar-les, amb amor i compromís.

Aquesta activitat planteja un joc dinàmic, on els infants construeixen i ocupen un espai. El factor atzar serà determinant en el joc i com més materials es posseeixin més fàcil serà guanyar. Aquest factor facilitarà la reflexió final, on infants hauran tingut sort i infants no, sobre aquest punt es poden fer reflexions amb situacions reals.

Activitats amb sentit: La Justícia Global a l'esplai

Desenvolupament de l'activitat	
Preparació prèvia in-situ	Abans de començar a jugar s'ha de preparar el mapa de joc (de grans dimensions). També s'han de preparar els materials recollits al final de la fitxa a l'apartat: "Llistat de materials a preparar". PREPARACIÓ DEL MAPA L'objectiu dels equips serà arribar al centre del mapa des d'una de les cantonades (mireu exemple). Entre els extrems i el centre, s'hi han de dibuixar línies discontinües que faran de camins. En funció del nombre d'equips (la fitxa en proposa 4) s'haurà d'ampliar el mapa afegint cantonades i tenir en compte les línies. Exemple de mapa per 4 jugadors: La distribució i forma del mapa són lliures i es poden adaptar amb llibertat. Si es vol fer inspirant en el joc original, es pot descarregar hexàgons a: http://manualidadesdeale.blogspot.com.es/2012/04/colonos-de-catan.html
Inici de l'activitat (presentació)	Propostes de motivació: - Plantejar, mitjançant personatges, una situació de competició motivada per una situació "apocalíptica" o de conquesta: "S'han desmuntat les societats, no tenim res, tan sols estem nosaltres, persones amb diferents capacitats, dins d'un entorn en el qual ens hem d'organitzar per tornar a construir els fonaments de la nostra societat. Però no ens posem d'acord, si volem sobreviure em d'arribar primers, sense que els altres ens guanyin, si no sabem si podrem sobreviure." "L'illa ha de ser nostre! No hem sigut els únics en arribar, però podem ser els primers a arribar al centre! Segurament no serà tan fàcil, necessitem materials, objectes... Quan abans arribem millor!" - Plantejar un joc de rol sense fer motivacions. És important generar un clima de competició i certa competitivitat. Faci com es faci es farà la presentació de l'activitat davant del mapa.

Activitats amb sentit: La Justícia Global a l'esplai

Desenvolupament	Es faran 4 equips i s'ajuntaran per abans de l'explicació. Primer de tot es farà una explicació conjunta, i després, els monitors podran resoldre possibles dubtes que sorgeixin segons avanci el joc. Per tant, és molt important que tots els monitors tinguin molt clar el desenvolupament del joc. EXPLICACIÓ DEL JOC L'explicació general es farà davant del mapa i s'exposarà el següent: • OBJECTIU: Cada equip començarà a una punta del mapa i guanyarà el primer grup que arribi al centre. • COM ARRIBAR AL CENTRE: s'hauran de construir 6 carreteres mínim i 3 edificacions. Les carreteres s'ubiquen sobre les línies del mapa i han d'anar connectades entre elles (al punt d'origen, edificis o altres carreteres), sense opció a què vagin deslligades. Els edificis s'han de construir amb un mínim de dues carreteres de distància. El punt d'origen no es poden construir. • I... COM CONSTRUEIXO? Per a poder construir les carreteres i les edificacions, es necessiten diferents materials (pedra, palla, argila i fusta). Per aconseguir materials, el grup sencer, s'han de llençar els daus. El número que li toqui, és el número del monitor/a que hauran de buscar. Cada número tindrà assignat un material determinat (a elecció dels monitors. Tenint en compte que el 6, 7 i 8 són més probables que toquin). Cada material tindrà assignats tres números, per així poder-ho fer més fàcil. • ELS MONITORS EM DONARAN DIRECTAMENT ELS MATERIALS? No, el grup haurà de passar una prova ràpida, les proves seran llüïres, la tipologia seran: preguntes, canvis de roba, saber informació d'altres monitors.... Cada vegada que la prova es passa, s'aconsegueix una targeta del material específic de la zona. • TINC MATERIAL, QUE FAIG? Un cop es té material es torna al mapa. Allà es miren els materials que fan falta per construir: ▪ Carretera: 2 de pedra ▪ Universitat: 5 de palla, 6 d'argila i 7 de fusta ▪ Hospital: 5 d'argila, 6 de fusta i 7 de palla ▪ Comissaria: 5 de fusta, 6 de palla i 7 d'argila ▪ Estació de tren: 5 d'argila, 6 de palla i 7 de fusta. Si el grup té suficients materials es pot construir, si no... torna a llençar els daus i a buscar més material. TOTES LES CONSTRUCCIONS QUE ES FACIN ES REPRODUIRAN EN EL MAPA MITJANÇANT REPRODUCCIONS EN MINIATURA. EL MAPA HA DE REPRODUIR EN TOT MOMENT LA PARTIDA. • QUINA DIFERÈNCIA HI HA ENTRE EDIFICIS, QUIN ÉS MILLOR? Els diferents edificis tenen beneficis! Quins són? ▪ Universitat: + 2 unitats al final de qualsevol negoci del mercat ▪ Hospital: -50% a donar al contrincant quan es pateixi una trampa ▪ Comissaria: -50% en el cost de la trampa
-----------------	--

Activitats amb sentit: La Justícia Global a l'esplai

	▪ Estació de tren: - 2 en tots els materials en el cost de les edificacions (no s'inclouen carreteres). • QUÈ ÉS EL MERCAT? I LES TRAMPES? El mercat està situat al costat del mapa. Allà els grups podran fer canvis de matèries que tenen per altres. Els preus són variables i els decideix el monitor/a que està regulant el mercat. Les trampes són accions que es compren (a canvi de materials) en el mapa per perjudicar a un altre equip. Si l'equip que rep les trampes té una comissaria el cost de les trampes se li redueix a la meitat. Es poden fer les següents trampes: ▪ Bloqueig (5 fustes, 6 pedres, 7 argiles): permet que duran 3 ocasions, el grup bloquejat, només pugui tirar el dau quan va al mapa. D'aquesta manera, el grup que fa la putada pot seguir construint sense por que el contrincant avanci també (durant un temps...). ▪ Robatori de matèries (7 fustes, 9 pedres, 11 argiles): En aquest cas, el grup que fa la putada pot robar totes les fitxes d'un material a un altre grup. ▪ Si el grup al qual se li fa una putada ha construït un hospital, només haurà de donar la meitat de la quantitat de matèria que el grup que li fa la putada li demani. ▪ Enderrocament (5 fustes, 6 argiles, 8 pedres): En aquest cas, el grup que fa la trampa té en el seu poder enderrocar una edificació d'un grup. ▪ En el cas que el que es vulgui enderrocar sigui una carretera, el cost baixarà a 5 de pedra. ▪ Cal tenir en compte que cal tenir connectat totes les edificacions amb el punt central! Si no estan connectats, no es pot seguir construint, ni avançant. • PER TANT, TOT ES FA DES DEL MAPA PRINCIPAL? Totes les accions (tirar daus, construir, el mercat i les trampes) es fan amb els monitors/es que estiguin al mapa. Només per aconseguir materials es marxa a buscar monitors/es que facin les proves. En aquest mapa serà on es pagaran els edificis, trampes i també hi haurà el mercat. Però no ho fem tots a l'hora, els grups hauran d'esperar, cada ocasió que es faci una acció, es perdrà el torn i s'anirà al final de la cura d'espera (per exemple, si algú comercia, i hi ha dos grups esperant, podrà fer una acció de nou un cop acabin els dos grups. En cas que no hi hagués ningú, podria fer una acció de nou). • COM ACABAREM? Quan un equip arribi al centre (construint els mínims! 3 edificis i 6 carreteres) o s'acabi el temps dedicat al joc. Un cop acabada la dinàmica, ens reunim per parlar en grup. DISTRIBUCIÓ DELS MONITORS La distribució va en funció de l'equip de monitors/es. Seria recomanable que al centre hi hagués dos monitors/es com a mínim, l'activitat es constant i estressant. La resta de posicions són més tranquil·les. Els monitors/es distribuïts, poden tenir el seu número exposat (fet que
--	--

Activitats amb sentit: La Justícia Global a l'esplai

	facilitarà la feina als infants, o que l'hagin de descobrir). CONSELLS PEL BON FUNCIONAMENT • Donar un full de paper amb el resum dels preus de trampes i edificis i els seus efectes. • A l'inici del joc es pot donar un bolígraf i paper als infants per si volen apuntar coses • A l'inici del joc és interessant que es doni molt material i que sigui ràpid i àgil. Per tant, es poden donar diverses unitats de materials (2-3) per prova feta. • Si en el punt central hi ha dos monitors, vol dir que es poden atendre dos equipis a la vegada, això provoca que puguin fer-se solapaments d'accions. Els monitors que estan allà ho haurien de parlar prèviament. • Els monitors/es que reparteixen material el donen en funció de la motivació dels equips. Si fan molt bé la prova ràpida donen més material. • El mercat hauria de facilitar, dintre del possible el bon desenvolupament del joc! • Es poden variar els preus dels edificis/trampes en el transcurs del joc. Si es fa, cal tenir apuntat en gran i visible la nova tarifa. Aquesta acció s'ha de fer per agilitzar el desenvolupament del joc. • Els monitors/es que estan al centre poden aconsellar als infants respecte a accions a fer per poder avançar en el joc.
Final (conclusió)	Quan un dels equips aconsegueix construir l'objectiu o es talla l'activitat perquè dura massa, es reuneix el grup i es convida als infants a fer una reflexió. És interessant intentar aprofundir en la reflexió al voltant de: • Diferències de funcionament entre els grups amb més edificis i menys. • Sentiments que generen les trampes (frustració, impotència...) • Sentiment de l'equip guanyador • ... Un cop feta una reflexió al voltant d'aquests elements demanar als infants que intentin exposar situacions reals on succeeixen el que han explicat (països amb molts recursos VS països amb pocs recursos...)

Recursos necessaris	
Llistat de material fungible	▪ Fulls blancs ▪ 10 Bolígrafs ▪ 3 Cartolines ▪ Material específic per a les diferents proves ▪ bluetack
Llistat de material logístic	▪ - Xiulet
Llistat de materials a preparar	▪ -5 reproduccions a petita escala (mapa) del camp de joc ▪ Reproduccions a petita escala de: Universitats (8), Hospitals (8), Comissaries (8), estacions de tren (8), Carreteres (80). ▪ Fitxes de: Palla (150), Pedra (150), Argila (150), Fusta (150) ▪ Cartolina amb les correspondències de material per edificar i per fer

Activitats amb sentit: La Justícia Global a l'esplai

	trampes. ▪ Dos daus de sis cares. ▪ Material específic per a les diferents proves (segons elecció) *tenir en compte que les mesures són per 4 equips. Augmentar el nombre d'edificis per tants equips que es facin, així com el nombre de carreteres i de material
Persones necessàries per realitzar l'activitat i rols	

Activitats amb sentit: La Justícia Global a l'esplai

Activitat d'Adolescents (16-17 anys)

Títol de l'Activitat

Darrere del consum: fes-te'n responsable!

Organització de l'activitat

Qui l'Organitza	Grup de treball d'EpD	Persona/es responsable/es	- Xavier Coma "Buti" - Anna Mateus
Edats recomanades	De 16 a 17 anys.		

Objectius de l'activitat

- Conèixer l'origen de les coses d'ús quotidià
- Conèixer les desigualtats del món
- Familiaritzar-se amb els conceptes nord - sud
- Sentir-se participants de les injustícies
- Creure's part del canvi
- Descobrir el consum responsable.

Realització temporal

Dia	Dia d'esplai/colònies	Moment (matí, tarda,...)	Indiferent
Hora d'iniciació prevista		Hora de finalització prevista	80-90 minuts

Requisits de l'espai

Espais on està previst realitzar-la	En un espai gran on es puguin crear diversos racons, o en diverses sales on es pugui crear diversos ambients
Necessitats logístiques a l'espai	
Ambientacions necessàries i previstes	

Organització dels participants, previsió de participació, paper dels participants

L'activitat demana la participació activa dels joves que hi participen i, alhora, la seva autonomia en la tasca. Per fer aquesta activitat, necessitem motivar en la curiositat i explicar que el món s'organitza d'una forma en què tots hi estem relacionats en qüestions de causa-efecte.

Relació amb el Centre d'Interès / Eix d'Animació / Fil conductor Motivació de l'Activitat

Per començar aquesta activitat, farem el test "How many slaves work for you?" a través de dispositius connectats a internet. Farem una posada en comú sobre els resultats i llençarem alguns qüestionaments que quedaran oberts: Quants esclaus tens treballant per tu? Com t'has sentit després de saber-ho? Quins són els elements de la teva vida, a partir dels quals fa el càlcul? Com pot ser que hi hagi treball esclau avui en dia?

Activitats amb sentit: La Justícia Global a l'esplai

Desenvolupament de l'activitat	
Preparació prèvia in-situ	Habilitarem quatre espais: 1. Un espai amb tres plafons de suro on hi haurà mapamundis diversos (si pot ser una projecció de Peters o un mapa on el nord estigui a la part de baix, millor). A sobre cada plafó, hi dirà "TÈXTIL", "ELECTRÒNICA" i "ALIMENTACIÓ". A sota, xinxetes i un fil o llana de color llampanant i post'its. 2. Un espai amb el terra folrat amb paper d'embalar i retoladors. 3. Un espai amb cartolines i retoladors. Al centre de les cartolines hi haurà una fotografia d'un aliment quotidià (des de pomes collides a l'horta de Lleida, fins a Cafè produït a Costa Rica). De l'aliment surten moltes fletxes (com un diagrama) però no van enlloc. 4. Un espai amb una taula gran amb fulls i bolígrafs, així com xifres en dòlars o en euros repartits per sobre la taula. Per realitzar l'activitat necessitem connexió a internet. Es pot fer des dels mòbils dels nois i noies o, si és possible, amb ordinadors.
Inici de l'activitat (presentació)	Realització del test "How many slaves work for you?" (http://slaveryfootprint.org/) i llençament de les preguntes: Quants esclaus tens treballant per tu? Com t'has sentit després de saber-ho? Quins són els elements de la teva vida, a partir dels quals fa el càlcul? Com pot ser que hi hagi treball esclau avui en dia?
Desenvolupament	L'activitat es pot realitzar individual o per parelles. El temps és lliure, compten entre 30 i 45 minuts per fer-ho: cadascú pot destinar tanta estona com consideri i realitzar els tres espais o només un en profunditat. Les funcions dels espais són: 1. L'espai 1 és el punt de connexió entre tots els altres espais. Es tracta que en els mapes puguem anar relacionats els llocs d'origen dels productes que consumim amb casa nostra, adonant-nos que el món està interconnectat constantment. Als Post-its hi anirem escrivint tot allò que ens cridi l'atenció de llocs concrets del món. 2. En l'espai que té el terra folrat de paper d'embalar, demanarem que dibuixin a mida real (aprox.) tots els electrodomèstics que han comprat durant el darrer any. També podem fer la versió de tots els electrodomèstics que han llençat/canviat aquest any. Després, dins del dibuix, investigarem, en el primer cas, d'on venen els components de les nostres adquisicions i en quines condicions: notícies, estudis, informes... En el segon cas, investigarem què se'n fa de tot el que llencem. 3. L'espai 2 està destinat a l'alimentació. Al voltant de cada aliment, reflexionarem d'on ve, quants quilòmetres recorre per arribar a casa nostra, qui l'ha conreat... és important que, a part dels grans productors de cafè o quinoa també s'incideixi en la mà d'obra de casa nostra (a vegades, la fruita km 0 també té treball esclau!). En les fletxes que surten de cada aliment, els joves han d'anar escrivint que implica. 4. L'espai 4 és per la roba. En els fulls que tenen dibuixaran una de les seves peces de roba preferides i el cost que han pagat per tenir-les. La idea és desglossar qui es queda cada percentatge de la roba que vestim habitualment.
Final (conclusió)	En acabar-se el temps es reuneixen tots els participants i posen en comú allò que han vist cadascú en la seva prova. Algunes guies per fer-ho són ■ què produeix i quines conseqüències té la subcontractació de la indústria tèxtil

Activitats amb sentit: La Justícia Global a l'esplai

	○ algú coneix alguna marca vinculada a subcontractació? ○ Algú coneix alguna marca que NO estigui vinculada a la subcontractació? ■ els preus de la fast-fashion per nosaltres i el cost que té per a les persones ○ Quant et costa una samarreta? ○ Algú ha trobat a quant paguen l'hora de les treballadores tèxtils? ■ el per què de la dipositació de residus tecnològics a països on la legislació és més laxa ○ contaminació ○ moltes empreses s'encarreguen de "gestionar el residu", però on acaba fent cap? ■ Quin volum d'aparells i electrodomèstics hem canviat només els que som aquí? ○ Per què els hem canviat? Per moda? Perquè se'ns han espatllat? ○ Obsolescència programada!!! ■ les conseqüències que tenen per a les comunitats llatinoamericanes i africanes la producció d'aliments per a preus molt baixos ○ comunitats rurals explotades ○ enriquiment dels intermediaris – màfies ○ empobriment dels productors ■ la incoherència de què comunitats que viuen de l'agricultura siguin les que més desnutrició pateixen ■ les guerres al centre de l'Àfrica pels nous minerals de sang!! ○ algú coneix RD Congo? R. Centreafricana? ○ Llegir fragments de la declaració de responsabilitat social corporativa d'algunes empreses (per exemple, de les marques de mòbils que porten a la butxaca els participants). Ens ho creiem? ■ La fruita produïda a casa nostra (camps del Maresme, producció a les terres de Ponent) o a nivell peninsular (Mar de Plàstic, maduixes de Huelva, l'Oliva de Jaén...). En quines condicions viuen i treballen les persones contractades per treball temporal? ■ les condicions laborals en les fàbriques, tant de tecnologia com de moda ○ paral·lelisme = gent de la seva edat. ○ Quantes hores passeu a l'escola? ○ Quanta gent treballa a la mateixa aula? ○ Comparar què guanyen els treballadors en un any i el sou mínim d'aquí El tancament es fa en un cinquè mapa, on es pinten a grans trets els països que han marcat als mapes (sud-est asiàtic, Àfrica i llatinoamèrica, principalment) i marcar una línia que separa clarament el que anomenem Nord – Sud. De les qüestions proposades no s'han de tractar tot. És important que els punts que vagin sortint sigui per iniciativa dels joves i incidir en aquells perquè serà el que més els haurà sorprès.
--	---

Activitats amb sentit: La Justícia Global a l'esplai

	IMPORTANT: poder donar-li continuïtat a nivell d'esplai i fer-los sabedors, tot portant les conclusions a què hem arribat al quotidià ▪ En en la compra de menjar. ▪ En l'ús que fem de les tecnologies ▪ En la producció de residus ▪ En el transport ▪ En el ser conscients de la procedència del material ▪ En el ser conscients de la compra de coses "barates" ▪ Etc. La conclusió final no passa per criminalitzar empreses, persones o productes, sinó per conscienciar que cadascuna de les nostres accions té conseqüències més enllà de què ens podem imaginar i hem de ser-ne responsables.
--	---

Recursos necessaris	
Llistat de material fungible	▪ 4 mapamundis ▪ 4 cabdells de llana/fil gruixut ▪ Retoladors gruixuts ▪ Bolígrafs ▪ Paper ▪ Paper d'embalar ▪ Cartolines ▪ Fotografies d'aliments
Llistat de material logístic	▪ Dispositius mòbils / ordinadors (es pot demanar als mateixos esplais/joves dels grups) ▪ Connexió a internet
Llistat de materials a preparar	▪
Persones necessàries per realitzar l'activitat i rols	▪

Activitats amb sentit: La Justícia Global a l'esplai

Recull de premsa

Webs i pàgines que faciliten informació d'interès:

- Word Mapper: És una web que recull mapes deformats en funció de temàtiques concretes, representant de forma proporcional comparacions arreu del planeta.

-

<https://worldmapper.org/>

- Projecte Raid-aid: Projecte realitzat per estudiants que prepetenomenar criteris respectuosos i Sostenible en els anuncis de cooperació i desenvolupament.

www.raid-aid.com

- El web del grup Trenkalos: Aquest grup realitza des de fa anys activitats a la zona dels balcans amb l'objectiu de col·laborar amb la seva població després de la situació bèlica que van viure.

http://www.trenkalos.cat/index.php?option=com_content&view=section&layout=blog&id=6&Itemid=53

- Projectes d'investigació i periodisme de llarga distància: dos webs de dos projectes que pretenen donar cobertura a situacions que succeeixen arreu del món. Una és gratuïta l'altre requereix ser subscriptor.

<https://hemisferia.cat/>

<https://www.revista5w.com/>

[www. peretarres.org/mcecc](http://www.peretarres.org/mcecc)

 facebook.com/MCECC [@esplaisMCECC](https://twitter.com/esplaisMCECC) [@esplaisMCECC](https://www.instagram.com/esplaisMCECC) [@esplaisMCECC](https://www.telegram.com/esplaisMCECC)

